

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre	120	dinár
Félévre	60	dinár
Hegyedővre	30	dinár
Egy hóra	10	dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL

Ömlityeva (Zápolya) utca 1. Telefonszám 2

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1921.

L. évfolyam, 221. szám.

Szombat, október 8.

Henri Barbusse

Bécsben, a háboru áldozatainak nemzetközi kongresszusán, mélyenjáró beszédben vázolta azt a rettenetes hatást, amelyet a háboru Európa minden népénél, kulturájának végzetes hanyatlásában, emberi értékek hihetetlen deszavációjában elő idézett. Háborut üzent a háboru ellen és a költő lélekből kitörő, színező és gyújtó szavai bizonyára megfogták a résztvevők ezreinek szívéét. A pacifizmus bibliai gondolata, ez az üzött, tépett madár bizonyára meleg fészekre akadt a hallgatóság hevülő lelkében, hiszen e gyűlésen a hadirokkantak is jelen voltak, hiszen a félkaruak, a világtalanok, a bénák néma hadserege hangtalanul is vádolt és minden vitázó szónál, minden gyújtó vétónál megrázóbban magyarázta a háboru bűnét, azt a döbbenetes átkot, amely Európát a világháboru felidézésével érte.

A pacifizmus hadserege minden valószínűség szerint napról-napra nőni fog, a gondolkodók, a tiszta lelkűek szóban és írásban továbbra is hirdetni fogják az örök béke isteni parancsát és a lelkekre zuduló kemény szavak pergése mellett toboroznak majd híveket a Megváltó eszmének. Oh nem lesz nehéz az egyesek szívéét a megértés zengő harmóniájában összeolvasztani, a bénák, a suták szomorú csapatát a gondolkodás önkéntesei, az érzéssel megvert rajongók büszke serege ki fogja egészíteni, de a háboru gonosz szelleme — ezer jel tanusítja — minden kis emberi akarást, minden költői rajongást tul fog élni mint egy végzetes átkot, amelytől a bűnben fogant ember soha szabadulni nem tud.

Az ellenség fogalma oly régi, mint maga az ember és ez a fogalom az ember gondolatvilágából soha kivesszenni nem fog. Az egyesek mellett ugyanazon államban vérszomjas társadalmi és gazdasági

esocportok állanak egymással szemben, amelyek hadüzenet és diplomáciai demarcheok nélkül örökké lobogó harci tüzzel egymásra rontanak, a gyűlölet rikoltó kiáltásával örökké tulharsogják a treuga Dei ünnepe szólamaait és vérbe mártott zászlóval rohannak előre — a pusztítás láthatatlan célja felé. Ezer komoly intelem hiába parancsolja a vészes uton való megállást, a tisztánlátók hiába hangoztatják a békés együttműködés égető, halaszthatatlan szükségességét, — valami haljós-latu zavar lett mindenütt urrá a lelkeken, az igazi békének a szív, az agy, a dolgozó kéz

békéjének ezer meg ezer ellensége bujkál a megnyugvásra vágyó emberek között, mialatt az emberiség szebb jövőjéről álmodozók, a Barbusse-oks a Romain Rolland-oks a próféták tüzes hitével az ember megtéréséről látnak sugaras víziókat.

A megkínzottak, a megtépettek milliói pedig szemükkel már nem is az örök béke keletje felé fordulnak, hanem csöndes és szerény óhajással csak az alkotó munka zavartalanságáról, csak a mindennapi élet békés lefolyásáról, csak a gyilkos indulatok lecsendesedéséről álmodoznak.

(h. l.)

Az albán bandák vereséget szenvedtek.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Beograd, október 6.

Podgoricából jelentik, hogy az északi sectorban Crnagora régi határai felé nagyobb arnauta csapatösszevonást figyeltek meg. A csapatok támadásra készülnek elő. Egyéb fegyverek mellett meglehetősen fel vannak szerelve gépfegyverekkel is, amelyek ugyancsak olasz gyártmányok. Az SHS csapatok a szakaszon mindenütt megfelelő erősítéseket kaptak.

Skoplje, okt. 6.

Gyengébb arnauta osztagok megkísérelték, hogy a Mohura magaslatáról a Drina völgyébe ereszkedjenek le. Kíséreltetet tüzérségünk meghiusította. Az arnauták a Drina egész vonalán attelési kísérleteket tesznek a terep átvizsgálása céljából. Ma Grika és Gyezina falvak felé heves puskatüz folyt. Az albán előőrök minden vonalon hátrálni voltak kénytelenek.

Frigyes főherceg birtokainak ügye.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, okt. 6.

Megirta a Torontál, hogy egy amerikai szindikátus száznegyven milliárd koronáért megvette Frigyes főherceg összes birtokait, amint most jelentik, az amerikai szindikátus polgári pert indít a birtokokat lefoglaló utódállamok ellen.

Olasz-magyar-osztrák ententeről irnak a cseh lapok.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Wien, okt. 6.

A prágai külügyminisztérium hoz közelálló Cseszkó-Szlovóirja: Nem közömbös reánk, hogy Olaszország, sőt Franciaország egyes körei most azon dolgoznak, hogy olasz-magyar-osztrák ententeot hozzanak létre. Tudjuk, hogy Olaszország Habsburgellenes, de az említett entente a Habsburgokkal is elképzelhető. Résen kell tehát lennünk.

Pasity miniszterelnök párisi utja

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, okt. 6.

Pasity miniszterelnök Risztics Boskó külügyminiszteri osztályfőnök kíséretében tegnap este az expressz Párisba utazott. Pasity párisi utja összefüggésben van a legújabb politikai eseményekkel a magyar és az albán határon. Pasity miniszterelnök tiltakozni fog a szövetségi bizottság konferenciáján a trianoni békeszerződés be nem tartása miatt és legenergikusabban követelni fogja, hogy a szerződést teljes egészében azonnal

hajtsák végre. Ami az albán határ kérdését illeti, Pasity miniszterelnök oly határ megállapítását fogja követelni, amely az arnauta banditák minden további betörését lehetetlenné tegye.

Pasity miniszterelnök Párisból Evianba megy, ahol hosszabb időt fog pihenni. Távolléte alatt a miniszterelnökség teendőit Trifkovity Márko alkotmány-miniszter, a külügyminisztériumét pedig Gyurisity igazságügyminiszter fogja el látni.

Tőzsde.

Október 6

Beograd. Frank 423, Drachma 207-50, Lira 237-50, Lei 52, Márka 47-75, Leva 37-50, Cseh korona 63, Husz dináros arany 20-95.

Devizák: London 225-30, Newyork 60, Milano 239, Szaloni 207-50, Prága 63-83, Berlin 48-30, Wien 1-96, Bukarest 51-75, Szófia 37-25.

Zürich (Nyitás.) Berlin 460, Budapest 82½, Newyork 560, Milano 2260, Prága 595, Zagreb 235, Bukarest 475, Varsó 011, Wien 035, bélyegzett 024.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 460, Newyork 565, London 2138, Páris 4125, Milano 22-75, Prága 595, Budapest 82½, Zagreb 230, Bukarest 475, Varsó 012, Wien 035, bélyegzett 022.

Budapest. (Zárlat.) Napoleon 1990, Dollár 662, Frank 4900, Márka 545, Lira 2725, Osztrák korona 22, Rubel 27½, Lei 577, Szokol 725, Dinár 1045, Lengyel márka 12.

Wien. (Magánforgalom.) Dollár 3300, Magyar korona 450, Lei 27, Márka 25½, Cseh korona 34, Lengyel márka 060.

A Tisza-pör epilógusa.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Budapest, okt. 6.

A Tisza-pör ítéletének kihirdetése után Gadó István elnök felszólította Kéri Pált, hogy nyilatkozzék. Kéri kijelentette, hogy az ítéletben megnyugszik és perorvoslással nem kíván élni. Az elnök figyelmezteti, hogy ennek súlyos kihatásai lehetnek és felszólítja, hogy merítse ki védelmére a törvényes eszközöket. Kéri ismételtelen kijelenti, hogy nem kíván jogával élni, mivel semmi remény sincs arra, hogy a maga igazságát megkaphassa.

Gärtner Marcell egész terjedelmében megfellebbezte az ítéletet, mert a tárgyalás védőjének kizárásával folyt le. Az ügyész a bíróság ítélete ellen fellebbez és kéri a vádlottak további fogvatartását. A bíróság elutasítja az ügyésznek a vádlottak fogva tartására vonatkozó indítványát, mert nem lát arra okot, hogy továbbra is fenntartsa.

A tárgyalás este 8 óra után ért véget. Fényes Lászlóval a védők kezét fogták. Fazekas ügyészégi főigazgató üdvözölte Fényest, aki később a fogházban Kéritől és az öröktől elbucszott.

Budapest, okt. 6.

Az ítélet kihirdetése után az ügyészség kiállította a Fényesre vonatkozó szabadulási rendelvényt. Gersy fogházgondnok nyomban fogantatosította a szabadlábra helyezést. Fényes védője társaságában este félkilenckor elhagyta a fogházat. A Markó-utcai kapu előtt egybegyűlt közönség megéljenezte Fényest. Vágó Jenő a katonai ügyészség Margit-körúti fogházába való átkísérését kérte. Ott régebbi cselekményei miatt fogják még ezután felelősségre vonni. Vágó védője eljárt a főügyésznél, mert Vágót a bíróság polgári egyénnek nyilvánította és kérte, hogy ne kísérjék át a katonai ügyészségre.

Akiknek a drágaság tetszik.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 6.

A beogradi kávéosok, mészárosok, pékek, kereskedők tegnap délután monstre gyűlést tartottak, amelyen tiltakoztak

a drágaság leküzdéséről szóló rendelet végrehajtása ellen.

A gyűlésen a kereskedelem minden ágából voltak szónokok, akik a rendelet ellen tiltakoztak. A gyűlés végül határozati javaslatot hozott, amelyben kéri, hogy a kormány tiltsa el az élelmiszerek kivitelét addig, míg a dinár értéke meg nem javul. Követelik, hogy Beograd városa szállítsa le a Beogradba hozott élelmiszerek illeteit.

Azon esetben, ha a kormány a rendeletet minden áron érvényben akarja tartani, követelik, hogy azt egyformán terjesszék ki az iparosokra és a termelőkre is. Követelik azonban a rendelet felfüggesztését azon okból, mert az nem ment keresztül a törvény előkészítő bizottságban.

Merénylet a cseh miniszterelnök ellen.**Benes állítólag meghalt.**

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Bécs, okt. 6.

Az itteni politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Benes cseh miniszterelnök ellen merényletet követtek el, mely a miniszter életéből került. A hirt, amely erősen tartja magát, diplomáciai személyiségek megcáfolják.

Budapest, okt. 6.

A Benes elleni merénylet híre alaptalan. A híresztelésekre állítólag az adott okot, hogy Benes melé helyettest neveztek ki.

Draskovity gyilkosai a bíróság előtt.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Zagreb, okt. 6.

A zagrebi kir. törvényszéken ma kezdték meg Draskovity volt belügyminiszter gyilkosainak Aliagicsnak és társainak bünpörét tárgyalni. A tárgyalás néhány napon keresztül fog tartani. Az ítélet a jövő hét végére várható.

A magyar politika hírei.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, okt. 6.

A kisgazdapártban híre terjedt, hogy Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter, aki felépült betegségéből, holnap felkeresi Bethlen miniszterelnököt és bejelenti, hogy kilép a kabinetből.

A keresztény-pártban azt hangoztatják, hogy Hegedüs Loránd törvényeit revízió alá kell venni. Szó volt a földbirtok, valamint a házhely-törvény átalakításáról is, mert a szociális igényeket, úgy ahogy azokat a két törvény előzza, nem lehet kielégíteni.

A portorosei konferencia időpontja.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Róma, okt. 6.

A portorosei konferencia időpontjában az érdekelt államok véglegesen megállapodtak. A konferencia október 18-ikán kezdődik.

Állandó magyar színészet Szlovénországban.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Pozsony, október 6.

Mint pozsonyi tudósítónk jelenti: A szlovénországi magyar színészet életében szenzációs esemény következett be. A Magyar Népszövetség és a Magyar Színpartoló Egyesület közbenjárására és hathatós támogatására a szlovénországi teljhatalmu miniszter Polgár Károly volt pozsonyi színigazgatónak 1922. évi január hó 31-ig Pozsonyban játszási engedélyt adott. Polgár Károly azonnal hozzáfogott társulata megszerzéséhez.

Véglegesítik a német-francia gazdasági egyezményt.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, okt. 6.

Waltzer Rathenau ma Wiesbadenba utazott, ahol Loacheurral, a francia jóvátételi miniszterrel véglegesíteni fogják a német-francia gazdasági egyezményt.

Nő a munkanélküliség Amerikában.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Newyork, okt. 6.

Nap-nap után több ezernyi munkanélküli ostromolja a gyárakat munkáért. A munkanélküliség aggasztó mérvben nő. A munkanélküliek száma az Egyesült-Államokban tizenkét millió. A munkanélküliek tegnap összetűztek a rendőrséggel. Az összetűzésnek két halottja van és számos sebesültje.

Benest leszavazták a népszövetségben.

Genf, okt. 6.

A népszövetség tanácsa tegnapi ülésében tárgyalta Benes cseh miniszterelnöknek azt az indítványát, hogy a népszövetség ismerje el egyes államok helyi szövetségét. A teljes ülés az indítványt elvetette.

A törökök tovább nyomulnak előre.

Páris, okt. 6.

Kisázsiai hírek szerint a törökök folytatják előnyomulásukat. A görögök utolsó védőbástyája Eskiris, teljesen körül van zárva. Azok a török hadosztályok, melyek Bulvadis és Tonaf városokat megszállták, tovább nyomulnak elő.

Enyhült-e a drágaság?

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerék, okt. 6.

A harc a drágaság ellen eddig szélmalomharc, mert az egyetlen pozitív eredmény, amit a maximáló bizottság elért, hogy minden valamire való élelmiszer eltűnt a piacról. Egy-egy kosár szőlőért véres harcok dultak a piacnak nevezett csatatéren. A tojásokért meg olyan álldogálások vannak, mint a háboru legszűkösebb esztendejében. A maximáló bizottság óriási munkát vállalt magára és hogy tevékenységét siker nem kíséri, nem rajta mulik. Lokális maximálással sikert nem lehet elérni. Mert például a tojást itt megmaximálják egy koronára — ezért persze kapni itt nem lehet, mert a bácskai kereskedők eljönnek és megveszik drágábban, mert a Bácskában és Beogradban jóval többet kapnak érte. A lisztet maximálták — ezzel szemben a buza gyönyörűen és nyugodtan megy fölé.

A maximáló bizottságnak végtére is nem az lehet az intenciója, hogy csak a kereskedő osztályt sújtsa. A maximálás mint árszabályozó rendszabály — tudjuk az eddigi tapasztalatokból — nem sokat ér. De ha már azt hiszik, hogy a baj ezzel gyógyítható, legalább egységes legyen. Kezdessék egy országos akció egy országos maximálásra; kezdődjék ország- és megyeszerte a termelőnél a maximálás, mert amíg Becskeréken van és Kikindán és Pancsován nincs maximálás, addig nem lehet eredménye a maximálásnak. Csináljanak egy olyan törvényt, amely kimondja, hogy a kereskedőnek tudom is én, 20 vagy 30 százaléknál többet keresni nem szabad — és vonják be a bizottságba és a bíróságba a kereskedők és iparosok képviselőit is, akik eddig sajnálatosképpen kimaradtak.

A velencei konferenciát Anglia tudtával csinálják.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, okt. 6.

A Reuter távirati ügynökség jelenti, hogy az olasz közvetítőjavaslatot Nyugatmagyarország ügyében Anglia nem ellenzi, amint hogy semmit sem ellenez amelyhez úgy Magyarország mint Ausztria hozzájárul, de Magyarországnak minden körülmény között teljesítenie kell a trianoni szerződést.

Róma, okt. 6.

A Corriera dela Sera jelentése szerint tegnap érkezett meg Rómába Anglia elvi beleegyezése, hogy Olaszország közvetítse a békét a nyugatmagyarországi ügyben.

Protity Sztojan zagrebi utja.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 6.

Protity Stoján, dr. Iványi Momesilló kíséretében tegnap este Zagrebba utazott. Protity Zagrebban több konferenciát tart az ottani politikusokkal, kik között Avramovity agrárpárti képviselő is jelen lesz.

HIREK

Dr. Jaksics Zsárkó Beeskerekre jön lakni. Mint biztos forrásból értesülünk, dr. Jaksics Zsárkó volt belügyi államtitkár, országgyűlési képviselő, lakását és ügyvédi irodáját a közeli napokban Beeskerekre helyezi át. Dr. Jaksics ügyvédi irodáját parlamenti elfoglaltsága ideje alatt munkatársa: dr. Pavlovics György, a vel. kikindai királyi törvényszék elnöke fogja vezetni, ki állásáról már le is mondott. A demokrata-párt élénk megelégedéssel vette tudomásul, hogy dr. Jaksics Zsárkó, a vajdasági demokrata párt vezére a Bánság központjában, Beeskereken telepszik le.

A szegedi egyetem megnyitása. Budapestről jelentik: Vasárnap lesz Szegeden az oda áthelyezett kolozsvári tudományegyetem ünnepélyes megnyitása.

Uj maximális árak. Az ármegállapító bizottság tegnapi ülésén a következő élelmiszerek maximális árát változtatta meg: Marhahús elsőrendű 28 korona, másodrendű 26 korona, harmadrendű 24 korona. Sertéshús kilója 46 és 40 korona. Nyersszalonna 54 korona, zsír kilója 58 korona. Töporpörtyű kilója 40 korona. Felvágott 60 korona. Tojás darabja 2 korona, törötté egy korona. Fokhagyma ára nagybani eladásra 32 korona, kicsinyben 36 korona. A sör hektoliterje 900 korona, egy pohár sör 4 korona 50 fillér, egy nagy pohár (krigli) 7 korona 50 fillér, egy üveg sör 7 korona. Az új árak a tegnapi naptól bírnak érvényben.

Nyudijások is jegyezhetnek államkölcsönt. Az államkölcsönjegyzést tudvalevőleg meghosszabbították október 15-éig. A jegyzések máris újból megindultak és kétségkívül bizonyos, hogy hatalmas összeggel nagyobbodik majd az eddigi eredmény. Illetékes helyről közlik velünk, hogy a jövőben nyugdíjasok is jegyezhetnek államkölcsönt részletfizetéssel. Azon nyugdíjasok tehát, akik hozzá kívánnak járulni a belső beruházási kölcsönhöz, jelentsék be ebbeii szándékukat október 10-ikéig a pénzügyigazgatóságnál.

Megszűnt a Baja—Szubotica vasútvonal. A közlekedési miniszter a Baja—Szubotica és Baja—Sombor közötti vasuti közlekedést beszüntette.

Jászai Mari ötvenéves színész-jubileuma. A magyar színészet büszkesége egy fél évszázad óta Jászai Mari, a csodás tehetségű tragika, aki még ma is leghatalmasabb erőssége a Nemzeti Színháznak. A magyar színészek és írók körében lelkes mozgalom indult meg, hogy méltó módon ünnepeljék meg a jövő hónapban Jászai Mari színpadrólépésének 50-ik évfordulóját.

Árdrágító vendéglős. Szpaszoje Taszityot, a „Beograd” kávéház tulajdonosát azért, mert a bort a maximális áron felül mérte ki, nyolc napi elzárásra és huszonöt ezer dinár pénzbüntetésre ítélte a maximális bíróság.

Hazavitték meghalni. Ezzel a címmel a Torontál tegnapi számában megírtuk, hogy Jovanovics Rada tisztartarosi rendőrt, akit súlyos haslövéllel hoztak be a beeskereki kórházba, megoperálták. A kórház sebészeti osztálya közli most velünk, hogy Jovanovicsot nem operálták meg, mert állapotja már a kórházba történt behozatalakor teljesen reménytelen volt.

Ausztriában puccs van készülóban.

— **„Torontál” tudósítójának telefonjelentése.** —

Ljubijana, okt. 6.

Bécsből érkezett utasok beszélik, hogy Ausztriában rövidesen fontos politikai események fognak lejátszódni. Hír szerint ugyanis az osztrák keresztényszocialisták október 15-ikére puccsot készítenek elő Károly császár visszatérése érdekében.

Leültette a felvonószán. Tegnap délelőtt súlyos baleset történt a beeskereki Annau és Henlein-féle malomban. Lhaszik Péter 29 éves malommunkás a felvonógép mellett foglalatostkodott, mikor úgy 9 óra tájban egy szállítmány lisztet vitt fel az emeletre a gép, Lhaszik utána behajolt a szekrénybe és fel nézett a vonószánka talpára. Ebben a pillanatban a súlyos felvonószánka leszakadt, a szerencsétlen munkásnak letépte arcborét és kiütötte felső fogorát. A súlyosan sérült munkást a mentők kiszállították a kórházba.

A „Viktória” mulatsága. A „Viktória” sportegyesület október 8-án, szombaton a Kaszinó összes termeiben kabaréval egybekötött táncmulatságot rendez. A kabaré műsora a következő számokból áll: 1. Ország Renée—Hertelendy Ily: énekduett, Kovács Tilly zongorakíséretével. 2. Magyar Lenke: Pütytelőadás, Abramics—Spiess hegedűgitar kíséretével. 3. Végh Anika, Magyar Piri, Kovács Tilly, Ország Renée, Engl Maca: énekes-táncos jelenet Rada Sándor cigányzenekarával. 4. Spiess Tamás—Abramics Budimil: utcai énekesek. 5. Cvejano Iván: karrikaturák. 6. Dr. Pelez Gyula: műdalok, Kovács Tilly zongorakíséretével. 7. Végh Anika—Balás Iván: táncduett. 8. Spiess Tamás: magyar nótáival. 9. Harsányi Zolt egyfelvonásos tragédiája, Gyenes Hugó, Engel Maca, Magyar Piri és Balás Iván fellépésével. A különféle számokat Gyenes Hugó konferálja be. Az estély kezdete este 8 órakor. Külön meghívókat nem küldenek szíjjel. Jegyek elővételben kaphatók Mangold Lipót könyvkereskedőnél.

A kerékpárosok és motorkerékpárosok jelentkezése. A katonai parancsnokság utasította a városi főjegyzői hivatalt, hogy mindazon 1870—1901. év között született, tehát hadköteles, egyének, akiknek kerékpárjuk vagy motorbiciklijük van és azon közlekedni tudnak, legkésőbb október 9-éig jelentkezzenek. A jelentkezésre külön „pozívot” (felhívást) is bocsátottak ki. Tehát a fentnevezettek tartoznak október 9-én délelőtt 8—2 óráig a főjegyzői hivatalban (városháza I. emelet) jelentkezni különféle adatok bemondata végett.

Árdrágító kofak. Vita Danica kofa a kajszinbarackot másfél dinár helyett két dinárért árulta. Az ármegállapító bíróság árdrágításért nyolc napi fogházra és ezer dinár pénzbüntetésre ítélte. Kovács Julia kofát fokhagyma drágításért szintén nyolc napi elzárásra és ezer dinár pénzbírságra ítélték.

A szerb-horvát nyelvi tanfolyam vezetője Sejteri Nikola egyetemi haligató ezton értesíti az érdeklődőket, hogy a felvételre való jelentkezés utolsó napja szombat, október 8-ika. E napon este hat órakor a katolikus hitközség főtéri házában fog a tanfolyamra jelentkezettek beosztása megtörténni.

Bécsben rettenetesen megdrágult az élet.

— **„Torontál” tudósítójának távirata** —

Wien, okt. 6.

A bécsi piacon az utolsó napok pénzügyi válságai miatt óriási áremelkedések jöttek létre. Így egy ruha ötvenezer, egy gallér százhetvenöt, egy férfing három ezer, egy cipő nyolcezer, egy puhakalap háromezer, egy selyemzsebkendő ezeröttszáz korona. Az amerikai fagyasztott hus kilója 1000, a disznóhus kilója 800, zsír 600, hollandi margarin 600, külföldi burgonya 60 korona.

De azért ezen túlságosan ne esodálkozzunk, mert alapul véve például, hogy a dinár bécsi kurzusa ma 40 korona, akkor nálunk semmivel sem olcsóbb az élet.

A márka zuhanása megdöbbenítette a párisiakat.

Páris, október 6.

A „Matin” jelentése szerint a márka rohamos zuhanása Párisban nagy megdöbbenést keltett. A márka esését Simons birodalmi pénzügyminiszter legutolsó beszédének tulajdonítják, de főképpen annak, hogy a németek nagy tételekben vásároltak külföldi nyersanyagot.

Miről irnak a lapok?

A „Rijecs” kutatva a szomorú közállapotok okai után, minden téren indolenciát és felületességet tapasztal. A földművelő, a munkás, az iparos, a kereskedő, a hivatalnok, a politikus, a miniszter egyaránt hanyag. A beogradi és zagrebi újságok pl. tele vannak sajtóhibával és nyelvi hibákkal, jele annak, mennyire hanyag az újságíró és a szedő. Minden osztályban természetesen vannak kivételek is, de a társadalom általában indolens. A privát életben az indolencia nem annyira veszélyes mint az állami életben. A külügyminisztérium hanyagsága és felületessége roppant nagy károkat okozhat, amint tényleg okoz is az országnak. A pénzügyi hivatalnokok hanyagsága szintén. Forgalmunk is sokkal tökéletesebb volna kevesebb pénz és befektetés mellett, ha alaposabb volna a forgalmi személyzet. Szomorú ez a jelenség, mert általános, de ennek véget kell vetni, ha egyáltalán élni akarunk.

A „Szamouprava” az állam tekintély fontosságát hangsúlyozza. A legnagyobb állam szervezete is megbukik, ha az államnak nincs meg a kellő tekintélye. A világ mai helyzete veszedelmesen hasonlít a

nagy római birodalom bukása előtti állapotokkal. Addig, míg a szenátusnak meg volt a maga tekintélye, a birodalom is erősödött, de mihelyt a harmadik században annak tekintélye átszállott az imperátorra, alig félszázad alatt rombadőlt minden amit egy egész évezred épített. Manapság is egész Európában sokan azt gondolják, hogy az egyik tekintély könnyen felválthatja a másikat. Csalódnak. Oroszország szomorú példája is bizonyítja, hova vezet a meggondolatlanság és a könnyelműség a politikában.

SPORT

Vidéki és külföldi eredmények.

Szabadka—Zombor válogatott = 2:1.

Becs. Rapid—Floridsdorf = 6:4.
WSC—Rudolfshügel = 1:1. **WAF—Hertha = 0:0.** **Amatör—Admira = 2:1.** **Ostmark—Simmering = 3:2.** **Wacker—Vienna = 1:1.**

Prága. Spárta—Viktória Ziskow = 3:0.

Gerő győzelme Housen fölött. A Mac vasárnapi budapesti versenyének szenzációja a nagy német sprintbajnok találkozása volt a magyar bajnokkal, Gerővel. A 100 yardos királydíjból Gerő került ki győztesként s ismét megerősítette a magyar sprintelésnek világviszonylatban való térfoglalását. Részletesen a jövő számban.

Rendelet az állampolgárságról.

— **„Torontál” tudósítójától.** —

(Negyedik közlemény.)

Negyedik fejezet.

Általános rendelkezések.

24. §. Az SHS. királyság állampolgárságának megszerzéséhez vagy elvesztéséhez ezen rendeletben előírt kérvények benyújtásának és az opcióinak jogát önállóan gyakorolják azon személyek, kik a kérvény, bejelentés vagy nyilatkozat pillanatában 18 évnél idősebbek.

A férj kérvénye, bejelentése vagy nyilatkozata kiterjed el nem vált törvényes feleségére. Az atvának vagy atva nem létében az anyának kérvénye, bejelentése vagy nyilatkozata kiterjed 18 évnél fiatalabb törvényes vagy törvényesített gyermekeire.

A hajadon anyának kérvénye, bejelentése vagy nyilatkozata kiterjed 18 évnél fiatalabb házasságon kívül született gyermekeire. Ha ilyen anya házasságra lépett olyan férfival, aki nem atvja a gyermekeknek, akkor a gyermek törvényes képviselője fogja a kérvényt, bejelentést vagy nyilatkozatot benyújtani.

Gondnokság alatt álló személyek helyett azoknak törvényes képviselője fogja a kérvényt, bejelentést vagy nyilatkozatot benyújtani.

25. §. Az egyszer akár önállóan, akár a férj, szülő vagy törvényes képviselő útján benyúj-

tott kérvényt, bejelentést vagy nyilatkozatot visszavenni nem lehet.

26. §. Azon személyek, kik valamely idegen állampolgárság javára optálnak, kötelesek 12 hónapi határidőn belül áthelyezni lakhelyüket azon államba, melynek javára optáltak.

27. §. Az előbbi §-ban említett személyek a mondott határidőben mindennemű ingó vagyontulajdonukat magukkal vihetik. E tekintetben sem a kilépésnél, sem a belépésnél nem fognak megrovatni semmiféle adóval vagy illetékkel.

Szabadságukban fog állani, hogy megtartsák azon állam területén levő ingatlan javaikat, amely állam javára nem optáltak.

Azon személyek, kik az SHS. királyság állampolgársága javára optáltak, 12 havi határidőn belül mindennemű ingó vagyontulajdonukat mindenféle illeték fizetése nélkül behozhatják az SHS. királyság területére, ha ezen határidőn belül áthelyezik külföldi lakhelyüket az S. H. S. királyságba.

28. §. Az ezen rendelettel kapcsolatos összes kérvények, bejelentések és nyilatkozatok, valamint az ezen célra kiadott összes mellékletek mentesek mindennemű illetékek és díjak alól.

29. §. Az SHS. királyság állampolgárságának kérvény vagy optáció útján való megszerzésére szóló, 1920 november 25-én kelt és a „Službene Novine“ 1920 december 6-iki, 271. számában közzétett rendeletben megállapított összes optálási határidők meghosszabbíthatnak a jelen rendeletben megállapított vonatkozó határidők tartamára.

30. §. A tartományi kormányok, illetve a belügyminiszterium B. B. osztálya gondoskodni tartoznak arról, hogy ezen rendelet, az előírt kihirdetésen felül is, minél nagyobb mértékben jusson nyilvánosságra.

Külföldön levő diplomáciai és konzuli hatóságaink kötelesek ezen rendeletet a szokásos módon közzétenni.

31. §. Ezen rendelet a „Službene Novine“-ben való közzététel napjával lép hatályba.

Egy luxus-autó

két dinamó és egy 6 HP
benzinmotor

dinamóval felszerelve,
üzemképes állapotban,
gyári üzemhez különösen
alkalmas, szabad
kézből azonnal eladó.

Bővebbet

1856
Kovács János, Kaszinó-vendéglősnél
Vel. Becskerek. Telefonszám 54.

Beocsini portland- és romancement, gipsz,

karbid, Drava-gyufa, őrlött só,
ammoniakszóda, kristályszóda,
marónátron 128% os, kisdarabos,
I-a sárga kocsikenőcs, amerikai
„Sunflower“ petróleum, amerikai
„Sphinx“ benzín, hordós petróleum,
80%-os ecetsav és az
összes fűszer- és gyarmatáru-
cikkek nagybani raktára:

Özv. Guttman Jakabné és Fiainál Veliki Becskerek.

Fradi élesztő állandóan raktáron!

Meszet vagonvételnél a legolcsóbb árban szállítunk.

1596

FUVARLEVÉLFELÜLVIZSGÁLAT ÉS VISSZKERESÉTEK

Az elévült fuvarlevél
pénzvesztés.

Az átvizsgált fuvarlevél
pénz.

„TARIF“ Subotica

Szakemberek
vizsgálják át fuvar-
leveleit díjtalanul és sür-
getik ki a visszafizetéseket.
Szakszerű elintézése mindennemű
vasuti kár megtérítésének.
Saját érdekében küldje be elévülés előtt fuvar-
leveleit felülvizsgálatra!

Vel. Becskereken képviselő és fuvarlevelek gyűjtőhelye:
Transport d. d. Szállítványozási vállalat fiókja.

Könyvek, zeneművek

1852

VIG ZSIGMOND SÁNDOR
könyv- és zeneműkereskedésből

SUBOTICA

levélileg megrendelhetők.

Vásárolnék:

viztartányt

5-6 köbméter irtartalommal,

vizszivattyút

szívó- és nyomórendszerűt, erő-
hajtásra, 2 1/2-3 coll belvilágu
csővezetékhez,

dinamógépet

egyenáramut, 110 Voltost, 2-6
lóerőig.

Motorkezelőt keresek,

ki szivógázmotor szerelését is
tökéletesen érti.

Ajánlatokat kér 1867

Berger-malom

Torontáltorda. Telefonsz. 4.

Egyetemi hallgató, beszél szerbül,
magyarul és németül,

szerb órákat

adna, esetleg fordítá-
sokat is elvállalna.

Cím a kiadóhivatalban.

Fényképészek!

Keresek azonnalra vagy nov. 1-ére
retuschört v. retuschör hölgyet,

ki más fényképezési munkákban is
járta, magas fizetéssel, állandó alkalmazásra.
Egész utiköltség megtérítetik.
Szíves megkeresést kér:

Rechnitzer Utóda Vrsac, korzó.

Jutányos áron eladó

1 drb 290 cm. hosszú 145
cm. széles bélelt dupla- és
1864 1 drb 240 cm. hosszú 145 cm.
széles kétszárnyas üveg-

ajtó kívül vasredőnyvel.

Érdeklődni lehet Felsőmuzslyán
Faragó Istvánnál.

Szállítok szép fehér

MESZET

franko Vel. Kikinda
19 ezer koronaért. 1866

Donauer Jenő, Stara Kanizsa.

Egy jókarban levő (MÁV.
150 gépgyári gyártmányu)

magánjáró cséplőgép

szabad kézből azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál:
Hönig Miklós Szerbittebe, nagyret.

Tükörgyár,

üvegcsiszoló,

1722 tükörraktár és tükörjavítások

„ALBA“ cégnél Novi Sad,
Kamenička u. 15.

Fűszerüzletberendezés

eladó.

Beogradska ul. (Écskai u.) 22.

Gyukity. 1848

UJ CIM!

Az ismert szövetház ADLER és BÜCHLER

mostani helyes címe: ZAGREB, PRERADOVIĆEVA UL. 2. SZ.

1868

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becskerek.

Kiadja Pleitz Fer. Pál.